

Täysistunto

Torstai 3.3.2022 klo 16.00—18.05

2.3. Suullinen kysymys ukrainalaisten auttamisesta (Pauli Kiuru kok)

Suullinen kysymys SKT 29/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt vaihdetaan pikkuhiljaa aihealuetta, mutta pysytään silti Ukrainassa. — Edustaja Kiuru.

Keskustelu

16.38 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa herra puhemies! Putinin hyökkäys Ukrainaan on rikos. Kyse on hyökkäyksestä ihmisyyttä, demokratiaa ja koko Eurooppaa vastaan. On tärkeää, että Suomi auttaa Ukrainaa ja ukrainalaisia siten kuin haluaisimme itseämme autettavan vastaavassa tilanteessa. Haluan kokoomuksen puolesta kiittää hallitusta siitä, että päätimme viedä maahan taloudellisen avun lisäksi myös puolustusmateriaalia ja lääkinnällistä apua. Itsenäisellä valtiolla on oikeus puolustaa itseään ja kansaansa.

Myös moni yksittäinen suomalainen järjestö ja yritys haluaa auttaa ukrainalaisia. Auttaminen on tärkeää myös suomalaisille — se, että saa auttaa. Kysynkin pääministeriltä: millä keinoin suosittelette suomalaisia auttamaan Ukrainaa ja ukrainalaisia ja millä keinoin apu kohdentuisi mahdollisimman hyvin tarvitseville paikan päälle Ukrainassa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.39 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Monilla suomalaisilla on nyt todella tarve auttaa, osoittaa tukea Ukrainalle. Tämän me näemme kaikki ympärillämme. Ihmiset ovat kerääntyneet ukrainalaisten tueksi. Tämä on suomalaista perinnettä myös, että silloin kun jossain on hätä, niin silloin pyrimme parhaamme tekemään auttamiseksi.

Meillä on Suomessa laaja järjestökenttä, jonka kautta apua myös koordinoidaan perille. Näkisin näin, että järjestöjen kautta, sen yhteisen työn kautta, on tässä tilanteessa paras myös yksittäisten kansalaisten auttaa. Tietenkin yritykset tekevät oman osansa, elinkeinoelämä tekee oman osansa — siellä pystytään myös järjestäytyneesti viemään apua perille — ja sitten omalta isolta osaltansa tietenkin kansallisvaltiot auttavat Ukrainaa tässä tilanteessa. Kuten kuvasitte, Suomi vie rahallista apua, materiaalista apua, hyvin monenlaista apua, myös aseellista apua Ukrainaan heidän toiveidensa ja pyyntöjensä mukaisesti. Sen lisäksi me olemme varautuneet myös ottamaan ihmisiä vastaan, eli sekun on avun antamista, että me autamme Ukrainan naapurimaita niin, että siellä voidaan [Puhemies koputtaa] ihmisiä ottaa vastaan, ja myös omalta osaltamme tähän varaudumme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Ja nyt ne edustajat, jotka tästä aihealueesta — ukrainalaisten auttamisesta — haluavat esittää lisäkysymyksiä, pyydän nousemaan ja painamaan V-painiketta. — Ja edustaja Kiuru jatkaa.

16.41 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ukrainan auttamisen lisäksi meidän on autettava itseämme. On varauduttava myös — valitettavasti — perinteiseen sodankäyntiin. Saamme olla tyytyväisiä siitä, että olemme ylläpitäneet vahvaa maanpuolustusta ja meillä on vahva reserviläis- ja asevelvollisuusarmeija.

Suomi on pitänyt huolta siitä, että meillä on käytössä paras mahdollinen puolustusmateriaali. Viime syksyn hävittäjähankinta on siitä erinomainen esimerkki, ja kiitos asiasta hallitukselle.

Kaikkia hankintoja ei luonnollisesti voida tehdä kerralla, ja niitä on jaksotettava. Turvallisuusympäristömme muutos asettaa paineita maanpuolustuksemme resursseille. Käynnissä olevan sodan seurauksena puolustusmateriaalien hinnat tulevat nousemaan ja toimitusajat pitenevät. Kysynkin puolustusministeriltä: pitäisikö Puolustusvoimille osoittaa pikaisesti lisärahoitusta joidenkin hankintojen aikaistamiselle, jotta vältämme mahdolliset toimitusvaikeudet?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja puolustusministeri Kaikkonen.

16.42 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomella on hyvät puolustusvoimat, ja suomalaiset voivat luottaa puolustusvoimiimme. Emme missään vaiheessa ajaneet alas puolustuskykymme. Jotkut muut eurooppalaiset valtiot kylmän sodan jälkeen tekivät niin. Näin ollen voi sanoa, että meillä ovat perusasiat kunnossa.

Kuitenkin on niin, että tämä kiristynyt turvallisuustilanne aikaansaa sellaisia kysymyksiä, joita te nostitte, ja mielestäni on perusteltua, että nyt katsotaan, miten meidän on tässä tilanteessa toimittava. Käsitykseni on se, että meillä on tiettyjä parantamisen paikkoja sekä materiaalipuolella että henkilöstöpuolella, ja aion tästä asiasta aloittaa keskustelut valtiovarainministeriön kanssa.

Olen huomannut, että eri puolilta tätä salia on tullut ymmärtäväistä, myönteistä suhtautumista siihen, että puolustusmäärärahoja voitaisiin kenties nostaa. Kiitän siitä, ja toivottavasti tämän asian suhteen saadaan päätöksiä aikaiseksi tässä kevättalven aikana.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mykkänen.

16.43 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainan asia on meidän. Se pätee nyt monellakin tavalla, myös sillä tavalla, että lähiviikkojen tapahtumat Ukrainassa vaikuttavat vuosiksi suoraan myös meidän turvallisuusympäristöön. Emme tietenkään voi hyväksyä sitä, että suvereenin eurooppalaisen valtion kohtalo määrätään hyökkääjän aseina. Meidän täytyy kaikin tavoin auttaa Ukrainaa. Hyvä, että tällä viikolla on tehty päätöksiä myös sotilaallisesta avusta, ja aivan erityisesti haluan kyllä tässäkin yhteydessä kiittää niitä tuhansia suomalaisia, jotka keräävät erilaista tarviketta ja lähettävät sitä tuolle alueelle. Kuitenkin huomaamme, että tämä apu on aika järjestäytymätöntä. On kuljetusvaikeuksia, ukrainalaisten yhteisö ei ollut vielä ainakaan eilen saanut edes rahanke-räyslupaa. Kysyn tässä nyt pääministeriltä: olisiko mahdollista hallituksen järjestää esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2022 vp

merkiksi ilmasilta Suomesta Puolaan, [Puhemies koputtaa] jotta tämä apu menisi nopeasti ja keskitetysti perille?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja pääministeri Marin.

16.44 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa juuri äsken itsekkin katsoin valtioneuvoston sivuja. Siellä on tällainen oma linkkinsä tällaiselle koontisivulle, mistä voi katsoa kaikki ajantasaiset tiedot, ja ohjeet myös kansalaisille siitä, mitä tässä tilanteessa voidaan tehdä. Uskon, että ulkoministeriössä tätä ilmasiltakysymystä myös tällä hetkellä selvitetään ja arvioidaan, ja tiedän, että moni yritysedustaja, elinkeinolämänkin edustaja, on ottanut yhteyttä. Heillä on monenlaista erilaista materiaalia, erittäin käypää materiaalia liiveistä alkaen, mitä voitaisiin sinne paikan päälle toimittaa. Uskon, että ulkoministeriössä ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeri ja ulkoministeri myös omalta osaltansa tätä arvioivat, millä tavalla voimme olla näidenkin tahojen tukena. Ehkä korostan myös tavallisten kansalaisten näkökulmasta järjestöjen roolia, vakiintuneita järjestöjä. SPR, Kirkon Ulkomaanapu, Unicef — monen tällaisen vakiintuneen toimijan kautta voi lahjoittaa rahaa myös Ukrainaan. Rahankeräysluvut käsitellään sitten asianmukaisesti [Puhemies koputtaa] tietenkin Poliisihallituksessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Eduskunnan Ukraina-ystävyyssryhmän puheenjohtaja, edustaja Östman.

16.45 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kaksi vuotta sitten, kun minut valittiin eduskunnan Ukraina-ystävyyssryhmän puheenjohtajaksi, en ymmärtänyt — tuskin kukaan muukaan — millaisia haasteita Ukraina ja sen kansa tulisivat kohtaamaan. Nyt me näemme kaikki edessämme sietämättömän tragedian.

Tasavallan presidentti, ulkoministeri, koko hallitus ja diplomaattikuntamme työskentelevät intensiivisesti. Haluan välittää ukrainalaisten kiitollisuuden hallituksen ja eduskunnan sekä suomalaisten tuesta ja esirukouksista Ukrainan ja sen kärsivän kansan hyväksi. Aivan niin kuin edustaja Kiuru totesi, näemme ennennäkemätöntä auttamishalua suomalaisten keskuudessa, taloudellisesti ja humanitäärisin keinoin. Nyt tarvitaan laajaa kansainvälistä solidaarisuutta ja yhtenäisyyttä.

Lyhyt kysymys hallitukselle: voisitteko te vielä kerätä kaiken sen tiedon, miten suomalaiset voivat auttaa yksityisinä henkilöinä, [Puhemies koputtaa] seurakuntina ja kolmantena sektorina tässä yhteydessä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Haavisto.

16.47 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ensinnäkin edustaja Östmanille ja ystävyysryhmälle teidän omasta panoksestanne tässä asiassa. Tässä tarvitaan kaikkia tällä hetkellä.

Tällaisessa kriisissä, kun nopeasti pitää saada apua, on usein paras tapa silloin ihan rahallinen lahjoitus, jolloin ne organisaatiot, jotka siellä kentällä toimivat, kuten Punainen Risti ja muut, saavat sieltä läheltä mahdollisesti hankittua ne tuotteet ja tavarat — niin kauan kuin niitä on — joita tällaisessa kriisissä tarvitaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2022 vp

Olemme myös tarkkaan seuranneet — kun tässä kysyttiin tästä ilmasillasta — Puolan ja muiden naapurimaiden pyyntöjä. Vielä ei ole tullut tällaisia pyyntöjä esimerkiksi suurten ihmisryhmien siirtämiseksi sieltä, vaan pyynnöt koskevat ennen kaikkea sitä, että nyt saadaan apu siellä oleville ihmisille paikan päällä ja pystytään heitä siellä auttamaan. Ja sitten katsotaan ajan myötä, minne ihmiset lopulta sijoittuvat, ja minne haluavat sijoittua, Euroopassa. Mutta on erittäin tärkeää, että tämä järjestökenttä toimii. Ja olemme valmiit tekemään kaikkemme myöskin ulkoministeriössä näiden linkkien ja tietojen yhdistämiseen, [Puhemies koputtaa] mitkä ovat niitä tehokkaita tapoja saada apu perille.